УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»)

НАКАЗ

«24» січня 2024 року Запоріжжя № 22-А

Про організацію навчання персоналу
та розподіл за навчальними групами

На вимоги Кодексу цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 № 5403, Постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», відповідно до наказів ДСНС України від 08.08.2014 № 458 «Про внесення змін до Програми загальної підготовки персоналу підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях», від 23.03.2015 № 167 «Методичні рекомендації щодо підготовки населення до дій в умовах загрози або вчинення терористичного акту» з метою належної організації навчального процесу, забезпечення послідовності теоретичного та практичного навчання персоналу до дій у надзвичайних ситуаціях у 2024 році,

НАКАЗУЮ:

1. Головним завданням навчання персоналу дій у надзвичайних ситуаціях вважати формування культури безпеки його життєдіяльності, обізнаності щодо прав і обов'язків у сфері цивільного захисту, підготовка до практичних дій в умовах надзвичайної ситуації та захисту учасників освітнього процесу від НС.

2. Забезпечити підготовку персоналу до дій у надзвичайних ситуаціях в робочий час згідно з розпорядком дня за розкладом занять.

3. Навчання персоналу проводити з теоретичної та практичної підготовки.
3.1. Навчання персоналу провести в період з 01 лютого до 30 червня 2024 року за програмами спеціальної та загальної підготовки обсягом 15 та 12 годин, у формі:
а) курсового навчання у складі навчальної групи;
б) індивідуального навчання, що передбачає самостійне вивчення матеріалу та у формі консультацій з керівником навчальної групи.
3.2. Установити для всіх видів навчальних занять облікову одиницю,

навчального часу - академічна година, тривалість якої становить 45 хвилин.
3.3. Теоретичну підготовку завершити не пізніше 15 травня 2024 року прийняттям заліку зі складанням відомостей.
3.4. Практичну підготовку персоналу до дій у надзвичайних ситуаціях здійснити під час проведення об'єктового тренування 18 квітня 2024 року.

4. Керівникам структурних підрозділів (факультетів, відділів, служб) - начальникам цивільного захисту своїми розпорядженнями для проведення функціонального навчання утворити навчальні групи згідно з Додатком 1 та призначити керівниками груп для проведення занять відповідальних осіб з питань ЦЗ. Копії розпоряджень надати до штабу ЦЗ університету до 15.02.2024.

5. Затвердити Програму загальної підготовки персоналу до дій у НС та Програму спеціальної підготовки персоналу, що входять до складу служб і формувань ЦЗ, згідно з Додатком 2.

6. Керівникам навчальних груп:
6.1. Організувати теоретичну підготовку персоналу згідно з розкладом занять.
6.2. Забезпечити ведення журналів обліку занять за Програми загальної та спеціальної підготовки працівників університету з питань ЦЗ.

7. Зобов'язати персонал, який був відсутній на заняттях обов'язково опановує теоретичний матеріал самостійно.

8. Начальнику ЦІТЗОП Андрієві САВЧУКУ наказ та додатки оприлюднити на сайті університету.

9. Наказ довести до всього персоналу НУ «Запорізька політехніка».

10. Визнати таким, що втратив чинність наказ від 09.12.2019 р. № 439 "Про затвердження Типової програми навчання працівників, студентів та осіб, задіяних у невоєнізованих формуваннях"

11. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Додаток 1 на 4 арк.
Додаток 2 на 10 арк.

Ректор Віктор ГРЕШТА

ПОГОДЖЕНО
Проректор з НПР, СЕР та МП Андрія ІВАНЧЕНКО.
«____» _____ 2023

Начальник юридичного відділу Максим ДЄЄВ
«____» _____ 2023

Валентин Омельченко 764–44–42

Додаток 1
до наказу
Національного університету
«Запорізька політехніка»
24.01. 2024 р. № 22-А

Склад груп,
що навчаються за програмою спеціальної підготовки

Група №	Склад групи	Керівник групи	Кількість персоналу
1.	Заступники начальника Цивільного захисту університету, начальники Цивільного захисту факультетів, АГЧ та командири формувань	Віктор ГРЕШТА, ректор - начальник Цивільного захисту університету	26
2.	Начальники служб, НШ ЦЗ факультетів, АГЧ та заступники командирів формувань	Андрій ІВАНЧЕНКО, проректор з НПР, СЕР та МП - начальник штабу ЦЗ університету	28
3.	Аварийно - технічна група, рятувальна ланка, відділення пожежогасіння	Олександр КАРВІЛІС, начальник аварійно-технічної служби - головний інженер університету	22
4.	Санітарна дружина, ланки обслуговування захисних споруд	Ольга КОВАЛЬОВА, начальник медичної служби – завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії	42
5.	Група зв'язку та оповіщення, пост радіаційного та хімічного спостереження, група охорони громадського порядку	Керівник групи зв'язку та оповіщення	28
6.	Група видачі засобів індивідуального захисту	Керівник групи видачі засобів індивідуального захисту	22
7.	Комісія з питань евакуації	Валерій НАУМИК, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної діяльності - заступник начальника цивільного захисту університету	24

Продовження додатка 1

Склад груп,
що навчаються за програмою загальної підготовки

Група №	Склад групи	Кількість персоналу
1	2	3
8.	Транспортний факультет (деканат - 4 особи), кафедра «Транспортні технології» - 24 особи	28
9.	Кафедра «Автомобілі» - 14 осіб, кафедра «Двигуни внутрішнього згорання» - 10 осіб	24
11.	Машинобудівний факультет (деканат – 3 особи), кафедра «Технологія машинобудування» - 15 осіб, кафедра «Технологія авіаційних двигунів» - 11 осіб	29
12.	Кафедра «Металорізальні верстати та інструменти» - 14 осіб, кафедра «Деталі машин і підйомно-транспортні механізми» - 12 осіб	26
13.	Кафедра «Обробка металів тиском» - 10 осіб, кафедра «Математика» - 20 осіб	30
15.	Інженерно-фізичний факультет (деканат – 1 особа), кафедра «Фізичне матеріалознавство» - 26 осіб	27
16.	Кафедра «Машини і технологія ливарного виробництва» 18 - осіб	18
17.	Кафедра «Інтегровані технології зварювання та моделювання конструкцій» - 24 осіб	24
19.	Електротехнічний факультет (деканат – 3 особи), кафедра «Електропостачання промислових підприємств» - 18 осіб	21
20.	Кафедра «Електричні машини» - 16 осіб, кафедра «Фізика» - 16 осіб	32
21.	Кафедра «Електричні та електронні апарати» - 18 осіб	18
22.	Кафедра «Електропривод та автоматизація промислових установок» - 31 осіб	31
24.	Факультет будівництва, архітектури та дизайну (деканат – 3 особи), кафедра «Будівельне виробництво та управління проектами» - 12осіб, кафедра «Охорона праці і навколишнього середовища» - 14 осіб	29
25.	Кафедра «Дизайн» - 29 осіб	29
26.	Кафедра «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» - 13 осіб, кафедра «Механіка» - 15 осіб	28
27.	Кафедра «Композиційні матеріали, хімія та технології» - 19 осіб	19
29.	Факультет «Інформаційної безпеки та електронних комунікацій» - 3 особи, кафедра «Інформаційна безпека та наноелектроніка» - 26 осіб	29
30.	Кафедра «Радіотехніка та телекомунікації» - 16 осіб, кафедра «Інформаційні технології електронних засобів» - 18 осіб	32
32.	Факультет «Комп'ютерних наук і технологій» (деканат – 4 особи), кафедра «Системний аналіз та обчислювальна математика» - 12 осіб, кафедра «Комп'ютерні системи та мережі» - 23 осіб	37
33.	Кафедра «Програмні засоби» - 37 осіб	37

Продовження додатка 1

1	2	3
35.	Факультет «Економіки та управління» - 2 особи, кафедра «Фінанси, банківська справа та страхування» - 13 осіб, кафедра «Облік і оподаткування» - 8 осіб	23
36.	Кафедра «Менеджмент» - 14 осіб, кафедра «Маркетинг та логістика» - 8 осіб, кафедра «Економічна теорія та підприємництво» - 9осіб	31
37.	Кафедра «Фізична культура, олімпійські та не олімпійські види спорту» - 27 осіб	27
39.	Гуманітарний факультет (деканат - 2 особи), кафедра «Міжнародні економічні відносини» - 10 осіб, кафедра «Філософія» - 9осіб, кафедра «Політологія та право» - 5осіб	26
40.	Кафедра «Іноземна філологія та переклад» - 36 осіб	36
41.	Кафедра «Українознавство та загальна мовна підготовка» - 18 осіб	18
43.	Факультет управління фізичною культурою та спортом (деканат - 3 особи), кафедра «Управління фізичною культурою та спортом» - 17 осіб	20
44.	Кафедра «Спеціальна освіта» - 9 осіб, кафедра «Фізична терапія та ерготерапія» - 13 осіб	22
46.	Факультет міжнародного туризму та економіки (деканат - 3 особи), кафедра «Туристичний, готельний та ресторанний бізнес» - 22 особи	25
47.	Кафедра «Економіка та митна справа» - 13особи, кафедра «Інформаційні технології в туризмі» - 6 особи	19
49.	Юридичний факультет (деканат - 2 особи), кафедра «Кримінальне, цивільне та міжнародне право» - 12 осіб, кафедра «Конституційне, адміністративне та трудове право» - 10 осіб, кафедра «Загальноправові та політичні науки» - 7 осіб	31
51.	Факультет соціальних наук (деканат - 3 особи), кафедра «Соціальна робота» - 9 осіб, кафедра «Психологія» - 8 осіб, кафедра «Журналістика» - 9 осіб	29
52.	Кафедра військової підготовки – 13 осіб	13
53.	Навчально-науково-виробничий центр «Запорізький регіональний центр політехнічної освіти» - 1 особа, Науково-дослідна частина - 2 особи, Центр інновацій та інформаційно-технічного забезпечення освітнього процесу - 10 осіб	13
54.	Навчальний відділ - 13 осіб, навчально-методичний відділ - 11 осіб, відділ наукової роботи студентів - 1 особа, відділ аспірантури - 1 особа	26
56.	Адміністративно-господарська частина - 6 осіб, експлуатаційно-технічний відділ - 6 осіб, ремонтно-будівельна дільниця - 8 осіб, господарський відділ - 0	20
57.	Енергомеханічна служба - 32 осіб	32
58-59.	Служба охорони та зв'язку – 63 осіб	63
60.	Навчально-науковий центр інтернаціоналізації та міжнародного співробітництва - 10 осіб, відділ міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами - 4 особи, центр «CIDECS» - 1 особа, ц	29

Продовження додатка 1

1	2	3
	центр систем моделювання та програмної обробки (ЦСМО) - 2 особи, редакційно-видавничий відділ - 10 осіб, військово-обліковий відділ - 2 особи	
61.	Відділ кадрів - 19 осіб, відділ діловодства - 10 осіб, юридичний відділ - 1 особа	30
62.	Відділ бухгалтерського обліку та звітності - 34 осіб	34
63	Наукова бібліотека - 32 осіб	32
64	Молодіжний центр культури та дозвілля студентів - 4 особи, відділ матеріально-технічного постачання - 4 особи, центральний склад - 3 особи, студмістечко - 8 осіб, гуртожиток № 2 - 11 осіб	30
65	Гуртожиток № 3 - 7 осіб, гуртожиток № 4 - 15 осіб, гуртожиток № 5 - 9 осіб	31
66	Центр сприяння працевлаштуванню студентів та випускників - 5 осіб, лабораторія технічного прогресу - 2 особи, виховний відділ - 4 особи, відділ охорони праці - 2 особи, лабораторія з ліцензування та акредитації - 2 особи, режимно-секретний відділ - 2 особи, «Дитячо-юнацький науковий університет «Запорізька політехніка» - 2 особи, навчально-науковий центр «Інжинірингова школа Ноосфера НУ «Запорізька політехніка» - 2 особи, науково-дослідна лабораторія штучного інтелекту - 2 особи, центр індустрії - 2 особи, відділ перспективного розвитку, ліцензування, акредитації та якості освіти – 0, навчально-наукова лабораторія FabLab - 0, відділ проектної діяльності НУ «Запорізька політехніка» - 0, Іміджевий центр НУ «Запорізька політехніка» - 1 особа, центр кваліфікацій НУ «Запорізька політехніка» - 0, центр авіоніки «AVIAGRADE-ZAPORIZHZIA POLYTECHN - 0	26

Примітка- * керівники груп призначаються начальниками цивільного захисту - керівниками структурного підрозділу університету

Проректор з НПР, СЕР та МП -
начальник штабу цивільного захисту Андрій ІВАНЧЕНКО

Додаток 2
до наказу
Національного університету
«Запорізька політехніка»
24. 01. 2024 р. № 22-А

І. Програма спеціальної підготовки персоналу НУ «Запорізька політехніка», що входять до складу спеціалізованих служб і формувань ЦЗ

1. Загальні положення

1.1. Програма спеціальної підготовки персоналу НУ «Запорізька політехніка», що входять до складу спеціалізованих служб і формувань (далі формування) цивільного захисту (далі - Програма) розроблена відповідно до Кодексу цивільного захисту України та Постанови КМУ від 26 червня 2013 року № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», Постанови КМУ від 09 жовтня 2013 року № 787 "Про затвердження порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту", Постанови КМУ від 26 червня 2013 року №443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту», з метою встановлення рекомендованого змісту різних форм навчання, а також навчального часу на їх проведення.

1.2. У процесі вивчення Програми рекомендовано:

– ознайомлення із завданнями та особливостями організації спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, проведення заходів ЦЗ в НУ «Запорізька політехніка», вивчення порядку комплектування та підготовки особового складу формувань. Обов'язки, права, гарантії та відповідальність рятувальників сил цивільного захисту, дії під час приведення формувань у готовність;

– організація захисту особового складу формувань у ході виконання рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникаючих надзвичайних ситуацій;

– набуття практичних вмінь щодо дії за призначенням, користування засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння, оволодіння навичками з надання домедичної допомоги потерпілим.

І. Орієнтовний обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою.

2.1. У результаті проходження навчання за Програмою рекомендується знати:

– небезпечні чинники виробничих аварій, їх вплив на екологічну безпеку та безпеку життя і здоров'я людей;

– характеристику небезпечних промислових факторів суб'єкта господарювання;

– основні небезпечні фактори, техногенної та природної небезпеки, що ймовірні для місця розташування підприємства, установи та організації;

– основні принципи функціонування об’єктової системи цивільного захисту, організацію технологічного процесу виробництва;

– оповіщення про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації;

– засоби індивідуального та колективного захисту, порядок і правила користування ними;

– обов’язки і дії рятувальників спеціалізованих служб та формувань під час загрози та виникнення надзвичайних ситуацій згідно з планами реагування на НС.

2.2. У результаті проходження навчання за Програмою рекомендується вміти:

– запобігати створенню умов, що можуть привести до виникнення НС;

– чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно з планами реагування на НС;

– користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння;

– забезпечувати проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення НС.

2.3. За підсумками навчання в особового складу рятувальників спеціалізованих служб та формувань за Програмою рекомендується формування психологічної готовності до адекватних дій в умовах стресового впливу уражаючих чинників НС.

II. Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами програми та формами навчання

Найменування розділу	Форма навчання, години		
	Курсове навчання	Індивідуальне навчання	Об'єктові тренування
Теоретична складова за загальною тематикою			
* Теми визначає ректор НУ «Запорізька політехніка» з урахуванням загальної тематики для спеціальної підготовки працівників, які входять до складу аварійно-рятувальних служб, формувань цивільного захисту в університеті	5	2	
* Теми визначає ректор НУ «Запорізька політехніка» з урахуванням спеціальної тематики для спеціальної підготовки працівників, які входять до складу аварійно-рятувальних служб, формувань цивільного захисту в університеті	9	3	
Перевірка знань	1	-	-
Всього	15	5	
Практична складова			
Об'єктове тренування з питань цивільного захисту	-	-	до 8
Усього	-	-	до 8
Разом	15	5	до 8

Рекомендована тематика та орієнтовний зміст тем за розділами програми

Тематика
для спеціальної підготовки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту в НУ «Запорізька політехніка»

Загальна тематика:

1. Законодавство України у сфері рятувальної справи. Структура цивільного захисту суб'єкта господарювання. Організаційна структура формувань НУ «Запорізька політехніка» .

2. Комплектування та підготовка особового складу формувань. Обов'язки, права, гарантії соціального захисту та відповідальність рятувальників сил цивільного захисту.

3. Небезпечні чинники виробничих аварій, їх вплив на екологічну безпеку та безпеку життя і здоров'я людей. Характеристика небезпечних промислових факторів суб'єкта господарювання району.
4. Функціональні обов'язки особового складу формувань суб'єкта господарювання та його дії при приведенні формувань у готовність.
5. Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення НС. Організація захисту особового складу формувань у ході виконання рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах радіаційного забруднення місцевості, при аваріях на хімічно небезпечних об'єктах, при застосуванні звичайних засобів ураження в умовах терористичного акту.
6. Радіаційно небезпечні об'єкти. Радіоактивні речовини та їх вимірювання. Прилади радіаційної розвідки та дозиметричного контролю. Норми радіаційної безпеки НРБУ-97. Поводження з радіоактивними відходами. Режими радіаційного захисту.
7. Хімічно небезпечні об'єкти. Методика прогнозування наслідків впливу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті. Небезпечні хімічні речовини, особливості їх впливу на організм людини. Промислові засоби індивідуального захисту органів дихання. Прилади хімічної розвідки для виявлення небезпечних хімічних речовин та бойових отруйних речовин.
8. Організація санітарного оброблення особового складу формувань, спеціальна оброблення техніки і майна при забрудненні радіоактивними і отруйними речовинами та зараженні бактеріальними засобами.
9. Прийоми надання домедичної допомоги при пораненнях, опіках, кровотечах, переломах. Домедична допомога при гострих отруєннях небезпечними хімічними речовинами.
10. Взаємодія особового складу формувань при проведенні робіт у районах надзвичайних ситуацій. Участь формувань у заходах життєзабезпечення населення, яке потерпіло від наслідків надзвичайних ситуацій.
11. Заходи безпеки під час проведення аварійно - рятувальних та інших невідкладних робіт при ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій та катастроф.

Спеціальна тематика:

1. ***Для аварійно-відновлювальних формувань:***

1.1. Імовірний характер руйнування та пошкодження на комунально - енергетичних мережах та технологічних лініях.
1.2. Способи усунення аварій на комунально-енергетичних мережах та технологічних лініях.
1.3. Ліквідування витоків та нейтралізація небезпечних хімічних речовин.
1.4. Поновлення ліній електропередач та енергетичних споруд. Відновлення тепло-, водопостачання.

2. ***Для формувань радіаційного та хімічного захисту:***

2.1. Порядок ведення радіаційної і хімічної розвідки.
2.2. Методика спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки.
2.3. Поняття дегазації, нейтралізації і дезактивації. Речовини і способи дегазації, нейтралізації і дезактивації. Спеціальне оброблення техніки, місцевості та предметів. Часткове та повне спеціальне оброблення.

2.4. Мережі спостереження і лабораторного контролю.
2.5. Пункти видачі засобів захисту. Склад, порядок роботи, обладнання пунктів видачі. Порядок підготовки і видачі засобів захисту.

3. ***Для протипожежних формувань:***
3.1. Пожежно-технічне спорядження. Вогнегасні речовини та сфера їх застосування.
3.2. Протипожежні профілактичні заходи на об'єкті.
3.3. Особливості гасіння пожеж на суб'єктах господарювання.

4. ***Для формувань охорони громадського порядку:***
4.1. Умови і порядок введення та припинення дій надзвичайного стану. Заходи, що застосовуються в цих умовах. Гарантії прав громадян і юридичних осіб в умовах надзвичайного стану.
4.2. Дії формувань під час проведення евакуації населення.
4.3. Забезпечення громадського порядку, запобігання та припинення випадків пограбувань, розкрадання матеріальних цінностей під час ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій та катастроф.
4.4. Психологія натовпу. Попередження паніки серед населення. Дії у разі проявів тероризму.

5. ***Для формувань зв'язку:***
5.1. Організація та здійснення сталого зв'язку у районах стихійного лиха, аварій та катастроф.
5.2. Розгортання та експлуатація засобів зв'язку.

6. ***Для формувань евакуації:***
6.1. Порядок здійснення евакуаційних заходів.
6.2. Евакуація людей з районів стихійного лиха, аварій та катастроф, осередків ураження в умовах терористичного акту.
6.3. Евакуація людей та вантажів, матеріальних цінностей, обладнання при загрозі стихійного лиха, аварій та катастроф.

Вибір тем спеціальної підготовки визначається керівником НУ «Запорізька політехніка», виходячи із завдань за призначенням формування та специфіки діяльності.

ІІ. Програма загальної підготовки персоналу НУ «Запорізька політехніка» до дій у надзвичайних ситуаціях

І. Загальні положення

1.1 Програма загальної підготовки персоналу НУ «Запорізька політехніка» до дій у надзвичайних ситуаціях (далі - Програма) розроблена відповідно до Кодексу цивільного захисту України та Постанови Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» з метою встановлення рекомендованого змісту різних форм навчання, а також навчального часу на їх проведення та Типової програми затвердженої наказом ДСНС України 06.06.2014 № 310.

1.2 У процесі вивчення Програми рекомендується:

– ознайомлення із завданнями та особливостями організації заходів цивільного захисту в університеті;

– вивчення основних способів захисту персоналу від уражаючих факторів НС з урахуванням особливостей виробничої діяльності;

– ознайомлення з інформацією, що міститься в планах реагування на НС, про дії в умовах загрози і/або виникнення НС;

– набуття практичних вмінь щодо користування засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння і сприяння проведенню рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації НС, оволодіння навичками з надання домедичної допомоги потерпілим.

ІІ. Орієнтовний обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою.

2.1 У результаті проходження навчання за Програмою рекомендується знати:

– основні небезпечні виробничі фактори, техногенні та природні небезпеки, що ймовірні для місця розташування НУ «Запорізька політехніка»;

– основні принципи функціонування об'єктової системи цивільного захисту, організацію оповіщення про загрозу і виникнення НС;

– засоби індивідуального та колективного захисту, порядок і правила користування;

– обов'язки і дії персоналу під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій згідно з планами реагування на НС;

– способи та засоби запобігання пожежам та вибухам, типові дії персоналу при їх виникненні, способи застосування первинних засобів пожежогасіння;

– побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування ними;

– заходи щодо сприяння проведенню на підприємстві, в установі та організації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення НС.

2.2 У результаті проходження навчання за Програмою рекомендується вміти:

– запобігати створенню умов, що можуть призвести до виникнення НС;

– чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно з планами реагування на НС;

– користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння;

– сприяти проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення НС;

– дотримуватися режимів радіаційного захисту;
– надавати першу допомогу потерпілим у НС.

2.3 За підсумками навчання за Програмою рекомендується формування психологічної готовності до адекватних дій в умовах стресового впливу уражаючих чинників НС.

III. Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами програми та формами навчання

Найменування розділу	Форма навчання, години		
	курсове навчання	індивідуальне навчання	об'єктові тренування
Теоретична складова			
Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення НС	4	15	-
Надання домедичної допомоги потерпілим	4	3	-
Організація заходів цивільного захисту в НУ «Запорізька політехніка»	3	6	-
Перевірка знань	1	-	-
Усього	12	24	-
Практична складова			
Протипожежні тренування	-	-	2
Об'єктове тренування з питань ЦЗ	-	-	до 8
Усього	-	-	до 10
Разом	12	24	до 10

Примітка: усі заклади освіти проводять навчання персоналу за програмами загальної підготовки щорічно за обсягом годин (курсове навчання) - 12 годин, індивідуальне навчання 24 год.

IV. Рекомендована тематика та орієнтовний зміст тем за розділами програми

4.1. Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення НС.

4.1.1. Тема 1. Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення НС.

Основні поняття про НС. Порядок отримання інформації про загрозу і виникнення НС. Попереджувальний сигнал «Увага всім!».

Захисні споруди ЦЗ, їх призначення та облаштування. Порядок заповнення захисних споруд та правила поведінки працівників, які укриваються в них.

Принцип дії, індивідуальний підбір та правила користування протигазами, респіраторами. Медичні засоби, що входять до індивідуальних аптечок та їх призначення. Індивідуальний перев'язувальний пакет. Індивідуальні протихімічні пакети.

Евакуація, порядок її проведення, правила поведінки та обов'язки евакуйованих працівників.

4.1.2. Тема 2. Правила поведінки персоналу під час надзвичайних ситуацій природного характеру.

Правила поведінки і дії персоналу при землетрусах.

Безпечні дії персоналу в разі виникнення геологічних НС (пов'язаних із зсувами, обвалами або осипами, осіданням земної поверхні, карстовими провалами або підтопленням).

Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС. Правила безпечної поведінки у разі їх виникнення.

Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах. Правила поведінки та заходи безпеки в разі їх виникнення.

4.1.3. Тема 3. Безпека персоналу під час радіаційних аварій і радіаційного забруднення місцевості. Режими радіаційного захисту.

Ядерні установки та джерела іонізуючого випромінювання. Особливості радіаційного впливу на людину. Поняття про дози опромінення людини. Променева хвороба.

Побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування.

Режими радіаційного захисту. Санітарне оброблення працівників. Дезактивація приміщень, обладнання, техніки, виробничої території тощо.

4.1.4. Тема 4. Правила поведінки персоналу при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Характеристики основних небезпечних хімічних речовин. Особливості їх впливу на організм людини. Наслідки аварій з викидом небезпечних хімічних речовин.

Загальні правила поведінки та дії персоналу при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Проведення заходів з ліквідації наслідків аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Дегазація приміщень, обладнання, виробничої території тощо.

4.1.5. Тема 5. Вибухо- та пожежонебезпека на виробництві. Рекомендації щодо дій під час виникнення пожежі.

Основні поняття вибухобезпеки виробництва. Небезпечні фактори вибуху і захист від них. Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.

Стисла характеристика пожежної небезпеки підприємства, установи, організації. Протипожежний режим на робочому місці. Можливість виникнення та (або) розвитку пожежі. Небезпечні фактори пожежі.

Дії персоналу у разі загрози або при виникненні пожежі. Гасіння пожеж. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок та правила їх використання під час пожежі.

4.1.6. Тема 6. Правила поведінки і дії в умовах масового скупчення людей та в осередках інфекційних захворювань.

Безпека при масових скупченнях людей. Психологія натовпу. Правила безпечної поведінки у місцях масового перебування людей та в разі масового скупчення людей.

Поширення інфекційних хвороб серед населення. Джерела збудників інфекцій. Основні механізми передавання збудників інфекції.

Режимно-обмежувальні заходи (посилене медичне спостереження, обсервація, карантин). Правила поведінки в осередках інфекційних захворювань, особиста гігієна в цих умовах.

Основні напрямки профілактики інфекційних хвороб. Методи і засоби дезінфекції, дезінсекції, дератизації. Основні дезінфекційні засоби.

4.2. Надання першої допомоги потерпілим.

4.2.1. Тема 1. Порядок і правила надання першої допомоги при різних типах ушкоджень.

Основні правила надання першої допомоги в невідкладних ситуаціях. Проведення первинного огляду потерпілого. Способи виклику екстреної медичної допомоги.

Ознаки порушення дихання. Забезпечення прохідності дихальних шляхів.

Проведення штучного дихання. Ознаки зупинки роботи серця. Проведення непрямого масажу серця.
Перша допомога при ранах і кровотечах. Способи зупинки кровотеч. Правила та прийоми накладання пов'язок на рани.
Перша допомога при переломах. Прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів.
4.2.2. Тема 2. Порядок і правила надання першої допомоги при ураженні небезпечними речовинами, при опіках тощо.
Невідкладна та перша допомога при отруєннях чадним газом, аміаком, хлором, іншими небезпечними хімічними речовинами.
Перша допомога при хімічних та термічних опіках, радіаційних ураженнях, утраті свідомості, тепловому та сонячному ударах.
Правила надання допомоги при утопленні.
Способи і правила транспортування потерпілих.
4.3. Організація заходів цивільного захисту в НУ «Запорізька політехніка».
4.3.1. Тема 1. Забезпечення виконання в НУ «Запорізька політехніка» завдань з цивільного захисту,
Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Організаційна структура управління цивільним захистом НУ «Запорізька політехніка». Об'єктові комісії з питань НС та евакуаційні органи.
Відомості щодо об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту. Відомча та добровільна пожежна охорона. Аварійно-рятувальне обслуговування НУ «Запорізька політехніка» . Система керівництва рятувальними роботами, координація дій виробничого персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків .
Права і обов'язки персоналу у сфері цивільного захисту. Сприяння проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків НС у разі їх виникнення. Заходи життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок НС.
4.3.2. Тема 2. Виконання заходів захисту та дії персоналу згідно з планами реагування на НС
Об'єктовий план реагування на НС (інструкція щодо дій персоналу НУ «Запорізька політехніка» у разі загрози або виникнення НС). Прогнозовані природні загрози, територіальне розміщення потенційно небезпечних об'єктів, небезпечні виробничі фактори, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо) на території поблизу НУ «Запорізька політехніка» .
Об'єктова система оповіщення працівників. Дії персоналу щодо аварійної зупинки освітнього процесу. Виведення персоналу з небезпечної зони, порядок забезпечення їх засобами індивідуального захисту, місця розташування можливих сховищ, шляхи евакуації.
Інформування персоналу щодо розвитку НС, місць розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів, координації дій з населенням та заходів безпеки в зоні НС.

V. Рекомендований зміст практичних форм навчання за Програмою

5.1. Тренінги необхідних дій в умовах НС проводяться під час курсового або індивідуального навчання через виконання індивідуальних завдань або групових занять з метою формування та/або відпрацювання умінь та навичок користування

засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, дотримання правил поведінки під час проведення евакуації, проведення серцево-легеневої реанімації та інших способів надання першої допомоги потерпілим.

5.2. Тренування з питань цивільного захисту та протипожежні тренування є спрощеними за організацією та скорочені за часом і обсягом злагоджені навчальні заходи, що спрямовані на вирішення завдань запобігання, мінімізації або ліквідації наслідків НС в НУ «Запорізька політехніка» в умовах, максимально наближених до обстановки, що може бути спричинена небезпечною подією або сукупністю небезпечних подій та явищ.

Тренування проводяться з метою практичного відпрацювання, закріплення та перевірки умінь та навичок виконання працівниками дій щодо запобігання можливих НС та дій у разі виникнення НС, насамперед дій за сигналами оповіщення, користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, способів рятування людей, надання першої допомоги потерпілим, порядку евакуації людей і матеріальних цінностей, взаємодії з аварійно-рятувальними підрозділами та медичними працівниками.

5.3. Об'єктові навчання з питань цивільного захисту є єдиним комплексом навчальних заходів, спрямованих на вирішення завдань цивільного захисту в НУ «Запорізька політехніка» в умовах, максимально наближених до НС.

Об'єктові навчання проводяться з метою комплексного відпрацювання керівним складом та фахівцями сил цивільного захисту разом працівниками університету дій з організації та здійснення заходів, передбачених планами реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах, цивільного захисту на особливий період, а також виконання ними функцій з питань цивільного захисту.

VI. Рекомендації щодо перевірки засвоєння змісту Програми.

6.1. Перевірку засвоєння змісту Програми рекомендується проводити комісією із залученням фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

6.2. Перевірку знань за змістом Програми рекомендується проводити через тестування або заліку в усній або письмовій формі.

VII. Рекомендований перелік нормативних документів

1. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 № 5403-VI (редакція від 01.01.2024 року).
2. Закон України № 2802-XII від 19 листопада 1992 «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (редакція від 01.01.2024 року).
3. Закон України № 2573-IX від 0.11.2023 «Про систему громадського здоров'я».
4. Закон України № 15/98-ВР від 14 січня 1998 «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання» (редакція від 17.09.2023 року).
5. Закон України № 1645-III від 06 квітня 2000 «Про захист населення від інфекційних хвороб» (редакція від 01.01.2024 року).
6. Закон України № 2245-III від 18 січня 2001 «Про об'єкти підвищеної небезпеки» (редакція від 01.01.2024 року).
7. Закон України № 2694-XII від 14 жовтня 1992 «Про охорону праці» (редакція від 01.10.2023 року).

8. Закон України № 1550-III від 16 березня 2000 «Про правовий режим надзвичайного стану» (редакція від 31.03.2023 року).
9. Постанова Кабінету Міністрів України № 11 від 09 січня 2014 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту» (редакція від 03.05.2023 року).
10. Постанова Кабінету Міністрів України № 733 від 27 вересня 2017 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та організації зв'язку у сфері цивільного захисту (редакція від 25.10.2022 року).
11. Постанова Кабінету Міністрів України № 1200 від 19 серпня 2002 «Про затвердження Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю».
12. Постанова Кабінету Міністрів України № 444 від 26 червня 2013 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» (редакція від 18.02.2023 року).
13. Постанова Кабінету Міністрів України № 443 від 26 червня 2013 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту» (редакція від 18.02.2023 року).
14. Постанова Кабінету Міністрів України № 841 від 30 жовтня 2013 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій» (редакція від 10.03.2023 року).
15. Постанова Кабінету Міністрів України № 819 від 23 жовтня 2013 р. № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту» (редакція від 18.02.2023 року).
16. Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 331 від 28 грудня 2007, зареєстрований в Мін'юсті України 04 квітня 2008 за № 285/14976 «Про затвердження Правил вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання» (НПАОП 0.00-1.04-07)
17. Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 25 від 15 січня 2018, зареєстрований в Мін'юсті України 23 лютого 2018 за № 225/31677 «Про затвердження Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників» (редакція від 15.07.2022 року).
18. Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 1417 від 30 грудня 2014, зареєстрований в Мін'юсті України 05 березня 2015 за № 252/26697 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» (НАПБ А.01.001-2014) (редакція від 07.04.2023 року).
19. ДСТУ 2272-2006 «Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять», прийнято та надано чинності: наказ Держспоживстандарту України від 9 червня 2006 № 162.
20. ДСТУ 3891-99 «Безпека у надзвичайних ситуаціях. Терміни та визначення основних понять», прийнято та надано чинності: наказом Держстандарту України від 02 липня 1999 № 12.
21. ДСТУ 5058:2008 «Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Основні положення» прийнято та надано чинності: наказом Держстандарту України від 08.08.2008 № 274.

22. ДК 019:2010. «Класифікатор надзвичайних ситуацій» прийнято та надано чинності: наказом Держспоживстандарту України 11.10.2010 N 457.

23. Норми радіаційної безпеки України, доповнення: Радіаційний захист від джерел потенційного опромінення (НРБУ - 97/Д - 2000): державні гігієнічні нормативи ДГН 6.6.1. - 6.5.061 - 2000 /Комітет з питань гігієнічного регламентування, Національна комісія з радіаційного захисту населення України.

Проректор з НПР, СЕР та МП -
начальник штабу цивільного захисту — Андрій ІВАНЧЕНКО